

Suomi tarvitsee osaamiselytytystä – Arenen näkemyksiä EU:n elpymisrahaston varojen hyödyntämiseen koulutukseen ja TKI-toimintaan

Osaamiselytykseen käytettynä EU:n elpymisrahasto tukee Suomen vihreää siirtymää vähähiiliseen talouteen sekä työelämän digitalisaatiota. Tähän sisältyy huolehtiminen koronapandemian vuoksi työnsä menettävien uudelleen kouluttautumisesta.

Näin osaamiselytytys turvaa Suomen pitkänkestä menestymistä. Sijoitukset koulutukseen ja osaamiseen ovat kestävä investointi, jolla vaikutetaan pitkällä aikavälillä kestävä kasvun ohjelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseen koko yhteiskunnassa. Korkeakoulut ovat keskeinen työkalu Suomen tulevaisuuden rakentamisessa. Samalla osaamiselytytys tukee TKI-tiekartan strategisia kehittämiskohteita: osaaminen, uusi kumppanuusmalli ja innovatiivinen julkinen sektori.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta

Elpymisrahoituksen käytön kriteerinä on TKI-toiminnassa oltava nopea ja suuri vaikuttavuus ilmastonmuutokseen varautumiseen ja hillintään. Vihreä siirtymä ja digitalisaation vauhdittaminen edellyttävät kaikkien toimialojen ja eri kokoisten yritysten huomioimista. Elpymisrahastosta kohdennettujen yksittäisten TKI-panostusten tulee olla kooltaan riittävän suuria vaikuttavuuden varmistamiseksi

Vaikuttavuutta työelämässä edistävät rahoituksen kohdistaminen alueellisiin ekosysteemeihin, joissa yritykset ja laaja toimijajoukko on mukana. Näiden vahvistamisessa eri maakunnissa olevat korkeakoulut ovat merkittävässä roolissa. Ekosysteemit tukevat alueiden innovaatiokärkiä ja siten niissä näkyy keskeiset tulevaisuuden kehittämiset. Tavoitteena on niin suurten kuin pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen sekä uuden yritystoiminnan synnyttäminen.

Elpymisrahoituksen turvin on mahdollista laajentaa TKI-toimintaa tekevien yritysten joukkoa, mikä on edellytys kansallisena tavoitteena olevan TKI-rahoituksen 4 % BKT-osuuden saavuttamiselle. Rahoituksella tulisi tukea erityisesti TKI-tulosten ja palveluiden tuotteistamista ja yhteiskunnallisten ja koronantuomien haasteiden ratkaisemiseen.

Koulutus

Elpymisrahoituksen kohdistaminen korkeakoulujen hakijasuman purkamiseen on pitkäjänteinen vastaus osaajapulaan ja väestön osaamistason nostamiseen. Lisärahoituksen on katettava koko tutkinnon suorittamisen aika. Ammattikorkeakoulujen sisäänoton kasvattaminen 2000 opiskelijalla kustantaisi noin 50 miljoonaa euroa neljän vuoden aikana.

Panostukset tutkintokoulutuksen lisäämiseen kattaa myös kaikki kestävä kasvun ohjelmassa määritellyt horisontaaliset painopistealueet. Tutkintokoulutuksen lisääminen tukee myös useita ohjausjakson mukaisia painopisteitä. Ammattikorkeakouluista valmistuneet asiantuntijat pystyvät edistämään vihreää siirtymää työelämässä.

Jatkuva oppiminen

Jatkuva oppiminen on lyhyemmän aikavälin vastaus työllisyyden ja yritystoiminnan kilpailukyvyn parantamiseen. Toivottavaa olisi, että *Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittämiseen* kokonaisuuden rahoitusta suunnataan jatkuvan oppimisen ja työttömille tarjottujen koulutuspalveluiden tarjonnan kehittämiseen.

Talouden muutos edellyttää uusia taitoja myös koulutetulta henkilöstöltä, joten jatkuvan oppimisen tarjontaa on lisättävä ja kehitettävä korkeakouluissa. Erityisesti on lisättävät työn ohessa suoritettavan koulutuksen tarjontaa ja helpotettava työttömien ja lomautettujen kouluttautumista. Samalla tulee laittaa kuntoon elinikäisen ohjauksen palvelut, joiden puutteisiin OECD kiinnitti huomiota helmikuussa julkaistussa raportissa.

Koska pandemian vaikutukset kohdistuvat laajasti koko väestöön, tulisi koulutukseen kohdistettu elvytysrahoitus myös kohdistaa laajasti pandemiasta kärsiviin ryhmiin, ei vain kouluttautumattomiin kansalaisiin.

[VN: Hallituksen linjaus Suomen kestävän kasvun ohjelman painopisteiksi >>](#)

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Mervi Vidgrén

puheenjohtaja

Petri Lempinen

toiminnanjohtaja